

บทที่ 4

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้บริโภค

การศึกษา เรื่องการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการผลิตเครื่องพหุภารกิจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 400 ตัวอย่าง ผลการศึกษาประกอบด้วย ผลการศึกษาด้านลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้บริโภคตัวอย่าง และผลการศึกษาด้านการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยในบทนี้จะนำเสนอในส่วนของลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้บริโภคตัวอย่าง ประกอบไปด้วย 1) ลักษณะทั่วไปของผู้บริโภคตัวอย่าง 2) ทศนคติต่อการเกษตรและสินค้าเกษตร และ 3) ความคิดเห็นและความตระหนักเกี่ยวกับการเกษตรทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

4.1 ลักษณะทั่วไปของผู้บริโภคตัวอย่าง

จากการสัมภาษณ์ผู้บริโภคตัวอย่างในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 ตัวอย่าง ทั้งหมดมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 46.66 ปี ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.25 รองลงมา 51 – 60 ปี และตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.75 และ 17.75 ตามลำดับ โดยร้อยละ 64.25 เป็นเพศหญิง มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 43.25 รองลงมา คือ ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 17.50 และ 14.25 ตามลำดับจำนวนปีที่ได้รับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างเฉลี่ย คือ 9 ปี ผู้บริโภคตัวอย่าง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 26.50 รองลงมา คือ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 24.75 ทั้งนี้ พบว่าผู้บริโภคตัวอย่างร้อยละ 65.50 มีญาติพี่น้องที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร คราวเรือนผู้บริโภคตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 15,295 บาทต่อเดือน อยู่ในช่วง 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 39.00 รองลงมา คือ 1,000 -5,000 บาทต่อเดือน และ 10,001-15,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 16.75 และ 15.26 ตามลำดับ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายของครัวเรือนผู้บริโภคตัวอย่าง พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 11,009.50 บาทต่อเดือน อยู่ในช่วงมากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 31.00 รองลงมา คือ 4,001 – 6,000 บาทต่อเดือน และ 8,001-10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 22.50 และ 16.75

ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า มีสมาชิกในครัวเรือนเป็นผู้ใหญ่ โดยอาศัยอยู่ในครัวเรือนระหว่าง 2-3 คน คิดเป็นร้อยละ 47.54 ทั้งนี้ครัวเรือนผู้บริโภคร้อยละส่วนใหญ่ ไม่มีเด็กที่อายุต่ำกว่า 13 ปี และคนชราที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่เลย และส่วนใหญ่ร้อยละ 80.50 ของครัวเรือนของผู้บริโภค ไม่มีสมาชิกที่มีอาการเจ็บป่วยหรือมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพที่ต้องดูแลรักษาเป็นพิเศษเลย ซึ่งรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้บริโภคตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทั่วไปของผู้บริโภคตัวอย่าง

รายการ	จำนวน (ราย) (n=400)	ร้อยละ
อายุของผู้บริโภคตัวอย่าง (ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20	12	3.00
21 – 30	64	16.00
31 – 40	53	13.25
41 – 50	109	27.25
51 – 60	91	22.75
ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป	71	17.75
อายุเฉลี่ย		46.66 ปี
เพศของผู้บริโภคตัวอย่าง (คน)		
ชาย	143	35.75
หญิง	257	64.25
ระดับการศึกษาของผู้บริโภคตัวอย่าง		
ไม่ได้ศึกษา	20	5.00
ประถมศึกษา	173	43.25
มัธยมศึกษาตอนต้น	57	14.25
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	57	14.25
อนุปริญญา/ปวส.	23	5.75
ปริญญาตรีขึ้นไป	70	17.50

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (ราย) (n=400)	ร้อยละ
อาชีพหลักของผู้บริโภคตัวอย่าง		
เกษตรกร	45	11.25
ค้าขาย	106	26.50
รับจ้าง	99	24.75
ธุรกิจส่วนตัว	31	7.75
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	48	12.00
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	40	10.00
ธุรกิจเอกชน	11	2.75
นักเรียน/นักศึกษา	15	3.75
ว่างงาน	5	1.25
การมีญาติพี่น้องที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร(คน)		
ไม่มี	138	34.50
มี	262	65.50
รายได้เฉลี่ยในครัวเรือนของผู้บริโภคตัวอย่าง(บาทต่อเดือน)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000	67	16.75
5,001 – 10,000	156	39.00
10,001 – 15,000	61	15.25
15,001 – 20,000	50	12.50
20,001 – 25,000	11	2.75
มากกว่า 25,000	55	13.75
		เฉลี่ยทั้งหมด 15,295.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (ราย) (n=400)	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยครัวเรือนของผู้บริโภคตัวอย่าง(บาทต่อเดือน)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000	4	1.00
2,001 – 4,000	62	15.50
4,001 – 6,000	90	22.50
6,001 – 8,000	53	13.25
8,001 – 10,000	67	16.75
มากกว่า 10,000	124	31.00
	เฉลี่ยทั้งหมด 11,009.50	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย (คน)		
ผู้ใหญ่		2.81
เด็ก (อายุต่ำกว่า 13 ปี)		0.48
คนชรา (อายุสูงกว่า 60 ปี)		0.89
จำนวนครัวเรือนของผู้บริโภคที่มีผู้เจ็บป่วยหรือมีโรคประจำตัวที่ต้องดูแลเป็นพิเศษ(ครัวเรือน)		
ไม่มี	322	80.50
มี	78	19.50

4.2 ทิศนคติต่อการเกษตรและสินค้าเกษตร

ในส่วนนี้จะพิจารณาถึงความตระหนักในบทบาทความสำคัญและความปลอดภัยในสินค้าเกษตรของผู้บริโภคตัวอย่าง โดยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ ความสำคัญของการเกษตรของไทยในปัจจุบัน ระดับความปลอดภัยของสินค้าเกษตร บทบาทของการเกษตรไทย และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตสินค้าที่คำนึงถึงผลประโยชน์ในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรูปของความเต็มใจในการรับภาระค่าใช้จ่ายด้านอาหารในครัวเรือนที่จะเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้นในแต่ละเดือน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริโภคตัวอย่างจำนวน 400 ราย พบว่ากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.25 มีความเห็นว่าการเกษตรของไทยในปัจจุบันนั้น มุ่งให้ความสำคัญต่อการผลิตเพื่อการค้าเป็นหลัก (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้บริโภคตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการเกษตร

การเกษตรของไทยมุ่งให้ความสำคัญต่อการผลิตเพื่อการค้า	จำนวน (ราย) (n=400)	ร้อยละ
ไม่ใช่	46	11.50
ใช่	285	71.25
ไม่แน่ใจ	69	17.25

ทั้งนี้ในส่วนของความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยของสินค้าเกษตรไทยที่มีต่อผู้บริโภคนั้น โดยภาพรวมแล้วผู้บริโภคตัวอย่าง คิดว่าสินค้าเกษตรของไทยมีความปลอดภัยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99) (ตารางที่ 4.3) ในส่วนของบทบาททางการเกษตรไทยในเขตพื้นที่สูงทางภาคเหนือ นั้นแบ่งออกเป็น 6 บทบาท ได้แก่ 1) บทบาทด้านการผลิตอาหารปลอดภัย 2) บทบาทการสร้างความเข้มแข็งในชนบท 3) บทบาทความมั่นคงหรือความเพียงพอทางด้านอาหาร 4) บทบาทด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพหรือการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 5) บทบาทด้านการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตร และ 6) บทบาทด้านการส่งเสริมให้เกษตรกรรายย่อยได้รับราคาสินค้าที่เป็นธรรม โดยบทบาทที่ผู้บริโภคตัวอย่างให้ความสำคัญซึ่งมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ บทบาทด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพหรือการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.95) รองลงมา คือ บทบาทด้านการสร้างความเข้มแข็งในชนบท และบทบาทด้านการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.87) (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้บริโภคตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อสินค้าเกษตรและบทบาทของการเกษตรไทย

รายการ	ระดับความสำคัญ										แปลผล(ค่าเฉลี่ย)
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ระดับความปลอดภัยของสินค้าเกษตรไทย	25	6.25	73	18.25	188	47.00	100	25.00	14	3.50	ปานกลาง(2.99)
บทบาทของการเกษตรไทย											
1) ความปลอดภัยด้านอาหาร	25	6.25	73	18.25	188	47.00	100	25.00	14	3.50	ปานกลาง(2.99)
2) การสร้างความเข้มแข็งในชนบท	132	33.00	128	32.00	101	25.25	35	8.75	4	1.00	มาก (3.87)
3) ความมั่นคงหรือความเพียงพอ ทางด้านอาหาร	90	22.50	168	42.00	116	29.00	24	6.00	2	0.50	มาก (3.80)
4) การอนุรักษ์ความหลากหลายทาง ชีวภาพ / การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม	102	25.50	191	47.75	92	23.00	14	3.50	1	0.25	มาก (3.95)
5) การปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยว เชิงนิเวศน์เกษตร	112	28.00	156	39.00	102	25.50	26	6.50	4	1.00	มาก (3.87)
6) การส่งเสริมให้เกษตรกรรายย่อยได้รับ ราคาสินค้าที่เป็นธรรม	94	23.50	136	34.00	112	28.00	50	12.50	8.00	2.00	มาก (3.65)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการปฏิรูประบบนโยบายด้านการเกษตร เพื่อให้ความสำคัญต่อบทบาทของการเกษตรที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่า ร้อยละ 99.00 เห็นว่าควรให้มีการปฏิรูปดังกล่าวเกิดขึ้น (ตารางที่ 4.4) ในประเด็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตสินค้าเกษตรจากการผลิตทางการเกษตรที่มีการใช้สารเคมีไปสู่การผลิตทางการเกษตรที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเกษตรกรต้องเผชิญกับต้นทุนในการปรับเปลี่ยนที่อยู่ในรูปของภาระค่าใช้จ่ายด้านอาหารในครัวเรือนที่อาจจะเพิ่มขึ้นในแต่ละเดือน เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้นทั้งนี้ได้กำหนดราคาที่ทำให้ผู้บริโภคยินดีจ่ายให้อยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันจากผลการศึกษาพบว่า ผู้บริโภคตัวอย่างจำนวน 258 ราย (ร้อยละ 64.50) ยินดีรับภาระค่าใช้จ่ายในส่วนของคุณค่าอาหารที่อาจเพิ่มขึ้น เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตดังกล่าวข้างต้น ขณะเดียวกันมีเพียงร้อยละ 35.50 เท่านั้น ที่ไม่ยินดีรับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นโดยสาเหตุสำคัญนั้น ระบุว่ามิรายได้ไม่เพียงพอ (ร้อยละ 57.40) รองลงมาให้เหตุผลว่ารัฐบาลควรเป็นผู้รับภาระในส่วนนี้ และยังไม่แน่ใจและเชื่อมั่นว่าจะสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตดังกล่าวได้ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 16.20 และ 12.68 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.4)

4.3 การให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.3.1 การให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในด้านการเกษตรและระบบการค้า

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภคตัวอย่างในเรื่องการให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการเกษตร โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ระบบการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) 2) ระบบการจัดการแบบเกษตรอินทรีย์ 3) ระบบการค้าที่เป็นธรรม และ 4) ระบบเกษตรเชิงพหุภารกิจ ทั้งนี้อธิบายรายละเอียดของประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 1) การให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในระบบการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) ผลการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมแล้วผู้บริโภคตัวอย่างให้ความสำคัญเกี่ยวกับหลักการของการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมที่ว่าเป็นระบบการผลิตที่มีการรับรองว่ามีความปลอดภัยจากสารเคมี (คะแนนเฉลี่ย 3.95) มีการให้ความสำคัญในการควบคุมดูแลทุกขั้นตอนการผลิต(คะแนนเฉลี่ย 3.93) ขณะเดียวกันระบบการผลิตนี้ยังส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อม และทำให้เกิดความยั่งยืน(คะแนนเฉลี่ย 3.86) โดยภาพรวมจะเห็นว่ามีความคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้นสรุปได้ว่าผู้บริโภคตัวอย่างให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในระบบการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมเป็นอย่างดี (ตารางที่ 4.5)

- 2) การให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในระบบการจัดการแบบเกษตรอินทรีย์ ผลการศึกษา พบว่าผู้บริโภครู้จักตัวอย่างการให้ความสำคัญในหลักการของการจัดการแบบเกษตรอินทรีย์ที่ว่าเป็นการผลิตที่เกิดผลดีต่อระบบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (คะแนนเฉลี่ย 4.32) โดยครอบคลุมถึงความยั่งยืนของคุณภาพดิน ระบบนิเวศน์ และมนุษย์ (คะแนนเฉลี่ย 4.22) เนื่องจากระบบการผลิตดังกล่าวไม่มีการใช้สารเคมีใด ๆ เลยในกระบวนการผลิตทุกขั้นตอน (คะแนนเฉลี่ย 4.18) ทั้งนี้จะเห็นว่ามีความคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ดังนั้นสรุปได้ว่าผู้บริโภครู้จักตัวอย่างการให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในระบบการจัดการแบบเกษตรอินทรีย์เป็นอย่างดี (ตารางที่ 4.6)
- 3) การให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในระบบการค้าที่เป็นธรรม ผลการศึกษา พบว่าผู้บริโภครู้จักตัวอย่างการให้ความสำคัญในหลักการของการค้าที่เป็นธรรมที่ว่าเป็นการช่วยให้เกษตรกรรายย่อยได้รับราคาที่เป็นธรรม (คะแนนเฉลี่ย 4.15) ขณะเดียวกันยังเป็นการช่วยไม่ให้ผู้ผลิตรายย่อยถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง (คะแนนเฉลี่ย 4.11) ทั้งนี้มีการจัดสรรรายได้ส่วนหนึ่ง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นควบคู่ไปด้วย (คะแนนเฉลี่ย 4.06) ซึ่งช่วยลดการสนับสนุนไม่ให้มีการใช้แรงงานเด็ก และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางการผลิตและการตลาดของเกษตรกรรายย่อยได้อีกด้วย (คะแนนเฉลี่ย 3.49) จะเห็นได้ว่าจากหลักการดังกล่าวผู้บริโภครู้จักค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้นสรุปได้ว่าผู้บริโภครู้จักตัวอย่างการให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในระบบการค้าที่เป็นธรรมเป็นอย่างดี (ตารางที่ 4.7)
- 4) การให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในระบบการเกษตรเชิงพหุภารกิจ ผลการศึกษา พบว่าผู้บริโภครู้จักตัวอย่างการให้ความสำคัญในหลักการการเกษตรเชิงพหุภารกิจที่ว่าเป็นรูปแบบทางการเกษตรที่ส่งเสริมให้สุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภคดีขึ้น ขณะเดียวกันช่วยสร้างความมั่นคงปลอดภัยทางด้านอาหาร (คะแนนเฉลี่ย 3.97) เป็นระบบที่สร้างความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (คะแนนเฉลี่ย 3.88) รวมทั้งช่วยให้เกิดการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ (คะแนนเฉลี่ย 3.84) ตลอดจนการสร้าง ความเข้มแข็งและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน (คะแนนเฉลี่ย 3.84) จะเห็นได้ว่าจากหลักการดังกล่าวผู้บริโภครู้จักค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้นสรุปได้ว่าผู้บริโภครู้จักตัวอย่างการให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในระบบการเกษตรเชิงพหุภารกิจเป็นอย่างดี (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้บริโภคตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการปฏิรูปนโยบายเกษตร

รายการ	จำนวน (ราย) (n=400)	ร้อยละ
ความคิดเห็นในการปฏิรูปนโยบายด้านการเกษตร		
ไม่ควร	4	1.00
ควร	396	99.00
การรับภาระค่าใช้จ่ายด้านอาหารที่เพิ่มขึ้นในครัวเรือน		
ไม่ยินดีรับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น	142	35.50
ยินดีรับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น	258	64.50
กรณียินดีรับภาระมีระดับค่าใช้จ่ายเปลี่ยนแปลง		
50 บาท/เดือน	67	16.75
100 บาท/เดือน	63	15.75
300 บาท/เดือน	62	15.50
500 บาท/เดือน	57	14.25
800 บาท/เดือน	53	13.25
1,000 บาท/เดือน	49	12.25
1,500 บาท/เดือน	49	12.25
สาเหตุสำคัญในกรณีที่ผู้บริโภคไม่ยินดีรับภาระค่าใช้จ่าย		
1. มีรายได้ไม่เพียงพอ	81	57.40
2. ระบบเกษตรที่เป็นอยู่ในปัจจุบันก็ดีอยู่แล้ว	5	3.52
3. รัฐบาลควรเป็นผู้รับภาระในส่วนนี้	23	16.20
4. เกษตรกรควรมีการปรับเปลี่ยน โดยผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องสนับสนุน	15	10.56
5. ไม่เชื่อว่าจะสามารถเปลี่ยนได้	18	12.68

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในระบบการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP)

ประเด็น	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		แปลผล (ค่าเฉลี่ย)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1.GAP เป็นหลักเกณฑ์การผลิตที่มีการรับรองว่าปลอดภัย จากสารเคมีโดยมาจากระบบการผลิตที่ดีและเหมาะสม	1	0.25	5	1.25	89	22.25	222	55.50	83	20.75	มาก (3.95)
2. GAP เป็นระบบการผลิตที่มีการดูแลควบคุมในทุกๆ ขั้นตอน	0	0.00	5	1.25	98	24.50	217	54.25	80	20.00	มาก (3.93)
3.GAP เป็นระบบการเกษตรที่ไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อ สิ่งแวดล้อม และเกิดความยั่งยืน	0	0.00	10	2.50	119	29.75	188	47.00	83	20.75	มาก (3.86)

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดการแบบเกษตรอินทรีย์

ประเด็น	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		แปลผล (ค่าเฉลี่ย)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. ระบบการเกษตรอินทรีย์เป็นการผลิตที่ให้ความสำคัญกับ ความยั่งยืนของคุณภาพดิน ระบบนิเวศ และมนุษย์	0	0.00	4	1.00	24	6.00	251	62.75	121	30.25	มากที่สุด (4.22)
2. การเกษตรอินทรีย์ เป็นการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีทุกชนิด ในกระบวนการผลิตทุกขั้นตอน	0	0.00	10	2.50	38	9.50	223	55.75	129	32.25	มาก (4.18)
3.การทำเกษตรอินทรีย์เกิดผลดีต่อระบบ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	0	0.00	1	0.25	28	7.00	212	53.00	159	39.75	มากที่สุด (4.32)

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในระบบการค้าที่เป็นธรรม (Fair Trade)

ประเด็น	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		แปลผล (ค่าเฉลี่ย)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. ระบบการค้าที่เป็นธรรม (Fair Trade) เป็นหลักการการค้าที่มีความยุติธรรม ที่ช่วยให้เกษตรกรรายย่อยจะได้รับราคาที่เป็นธรรม	0	0.00	2	0.50	44	11.00	247	61.75	107	26.75	มาก (4.15)
2. ระบบการค้าที่เป็นธรรม (Fair Trade) มีการจัดสรรรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อพัฒนาท้องถิ่นนั้นๆควบคู่กันไป	0	0.00	1	0.25	64	16.00	246	61.50	89	22.25	มาก (4.06)
3. ระบบการค้าที่เป็นธรรม (Fair Trade) ช่วยไม่ให้ผู้ผลิตรายย่อยถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง	0	0.00	1	0.25	51	12.75	251	62.75	97	24.25	มาก (4.11)
4. ระบบการค้าที่เป็นธรรม (Fair Trade) เป็นการลดการสนับสนุนไม่ใช้แรงงานเด็ก และ เพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางการผลิตและการค้าของเกษตรกรรายย่อย	17	4.25	57	14.25	96	24.00	174	43.50	56	14.00	มาก (3.49)

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในระบบการเกษตรเชิงพหุภารกิจ
(multifunctional agriculture)

ประเด็น	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		แปลผล (ค่าเฉลี่ย)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. การเกษตรเชิงพหุภารกิจ เป็นการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	0	0.00	1	0.25	120	30.00	206	51.50	73	18.25	มาก (3.88)
2. การเกษตรเชิงพหุภารกิจเป็นรูปแบบการเกษตรที่ช่วยอนุรักษ์ให้เกิดความหลากหลายของพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์	0	0.00	1	0.25	126	31.50	211	52.75	62	15.50	มาก (3.84)
3. การเกษตรเชิงพหุภารกิจเป็นรูปแบบการเกษตรที่ส่งเสริมให้สุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภคดีขึ้น มีความมั่นคงปลอดภัยด้านอาหาร	0	0.00	0	0.00	115	28.75	184	46.00	101	25.25	มาก (3.97)
4. การเกษตรเชิงพหุภารกิจช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	0	0.00	3	0.75	125	31.25	204	51.00	68	17.00	มาก (3.84)

4.3.2 ทักษะที่มีต่อสุขภาพ การเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภค ตัวอย่าง

จากการสัมภาษณ์ผู้บริโภคตัวอย่างจำนวน 400 ราย ในประเด็นเรื่องทักษะที่มีต่อสุขภาพ ความปลอดภัยทางด้านอาหาร การเกษตร ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป ทั้งนี้ได้แบ่งประเด็นความคิดเห็นทั้งหมดออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ด้านสุขภาพ และความปลอดภัยของอาหาร 2) ด้านสินค้าอินทรีย์ 3) ด้านการค้าที่เป็นธรรม 4) ด้านการเกษตรเชิงพหุภารกิจ และ 5) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียดของผลการศึกษาดังนี้

- 1) ทักษะความคิดเห็นของผู้บริโภคตัวอย่างในด้านสุขภาพ และความปลอดภัยของอาหาร พบว่าผู้บริโภคตัวอย่างให้ความสำคัญกับเรื่องสุขภาพมากที่สุดโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 รองลงมาคือ ความปลอดภัยของผักและผลไม้ที่บริโภค (ระดับมากที่สุด) ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.43 และในการเลือกบริโภคอาหารแต่ละครั้ง ผู้บริโภคมีการคำนึงถึงประโยชน์ต่อสุขภาพเป็นสำคัญ (ระดับมากที่สุด) ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.38 (ตารางที่ 4.9)
- 2) ทักษะความคิดเห็นของผู้บริโภคตัวอย่างเกี่ยวกับการเลือกบริโภคสินค้าอินทรีย์ ทั้งนี้ผู้บริโภคตัวอย่างให้ความสำคัญกับสินค้าที่มีการคำนึงถึงความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่ปราศจากการปนเปื้อนจากสารเคมีทุกชนิดในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.16) นอกจากนี้ จากกระแสการรักสุขภาพและการใส่ใจสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภค จึงทำให้ผู้บริโภคตัวอย่างเห็นว่าสินค้าอินทรีย์เป็นสินค้าที่เหมาะสมต่อความต้องการของตลาดและผู้บริโภคในยุคปัจจุบันด้วย (ระดับมาก) ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.06 ดังนั้นทางร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ (ซูเปอร์มาร์เก็ต) ควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการบริโภคสินค้าอินทรีย์ด้วยเช่นกัน (ระดับมาก) ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.05 (ตารางที่ 4.10)
- 3) ทักษะความคิดเห็นของผู้บริโภคตัวอย่างในเรื่องการค้าที่เป็นธรรม โดยหลักการของการค้าที่เป็นธรรมนั้น มุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยและผู้ผลิตในประเทศกำลังพัฒนาให้ได้รับราคาที่เป็นธรรม ขณะเดียวกัน ผู้บริโภคได้สินค้าที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสม ซึ่งโดยภาพรวมผู้บริโภคตัวอย่างให้ความตระหนักกับหลักการดังกล่าวในระดับที่มาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ

4.11 รองลงมา ให้ความสำคัญตระหนักว่าการเกิดขึ้นของการค้าที่เป็นธรรมนั้น เพื่อสร้างเงื่อนไขทางการค้าที่ดีต่อเกษตรกรและแรงงานในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาด้วย (ระดับมาก) ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.01 (ตารางที่ 4.11)

- 4) ทักษะความคิดเห็นด้านการเกษตรเชิงพหุภารกิจ โดยจำแนกออกเป็นประเด็นที่สอดคล้องกับรูปแบบของเกษตรเชิงพหุภารกิจ กล่าวคือ การเกษตรในรูปแบบดังกล่าวเป็นรูปแบบของการเกษตรที่ทางผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนควรให้การสนับสนุนและช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ในส่วนของสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืชและสัตว์ให้คงอยู่ต่อไป ทั้งนี้เพื่อเกิดการพัฒนาภาคการเกษตร ตลอดจนการสร้างความยั่งยืนต่อไปจะเห็นว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับส่วนนี้โดยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในช่วงมากที่สุดด้วยค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.28 (ตารางที่ 4.12)
- 5) ทักษะความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมผู้บริโภคตัวอย่างเห็นว่า ความเสื่อมโทรมและการลดลงของความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาตินั้นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมดังกล่าวคือ มนุษย์ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรโลกที่นำไปสู่ปัญหาการขยายตัวของเมืองและกิจการทางด้านอุตสาหกรรม ตลอดจนการคิดค้นนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้โดยขาดการศึกษาถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้มีการปล่อยทิ้งของเสียออกมาสู่สิ่งแวดล้อมมากขึ้นส่งผลให้เกิดมลพิษในน้ำในอากาศ ตลอดจนการเสื่อมโทรมของคุณภาพดิน (ระดับมากที่สุด) ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.49 อย่างไรก็ตาม ควรให้ความสำคัญกับดำรงชีวิตอยู่ของพืชและสัตว์ด้วยเช่นกัน เพราะสิ่งมีชีวิตเหล่านั้นต้องการการอยู่รอดเหมือนกับมนุษย์เรา ขณะเดียวกันยังเป็นตัวช่วยสร้างความสมบูรณ์ให้กับระบบสิ่งแวดล้อมด้วย (ระดับมากที่สุด) ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.47 โดยเหตุผลสำคัญที่จะนำไปสู่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้นคือการที่ทุกภาคส่วนควรออกมาช่วยกันปกป้องผืนป่า เพื่อช่วยสร้างความอุดมสมบูรณ์และความเฟื่องฟูของระบบนิเวศน์ สร้างความสมดุลให้แก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนต่อไป (ระดับมากที่สุด) ด้วยคะแนนเฉลี่ยที่เท่ากันคือ 4.42 (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อสุขภาพ ความปลอดภัยของอาหารของผู้บริโภคตัวอย่าง

ประเด็น	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		แปลผล (ค่าเฉลี่ย)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. ท่านคิดว่าในชีวิตของท่าน ท่านให้ความสำคัญกับสุขภาพมากที่สุด	219	54.75	163	40.75	17	4.25	1	0.25	0	0.00	มากที่สุด(4.50)
2. ท่านเลือกที่จะรับประทานอาหารเฉพาะที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ	182	45.50	189	47.25	26	6.50	3	0.75	0	0.00	มากที่สุด (4.38)
3. ท่านคิดว่าอาหารส่วนใหญ่มีการปนเปื้อนจากสารเคมีต่างๆ มากมาย	154	38.50	208	52.00	19	4.75	15	3.75	4.00	1.00	มากที่สุด (4.23)
4. ท่านกังวลอย่างมากเกี่ยวกับการใส่สารเติมแต่ง สารกันบูด และวัตถุกันเสียลงในอาหาร	156	39.00	189	47.25	34	8.50	20	5.00	1.00	0.25	มาก(4.20)
5. ท่านคิดว่าคุณภาพความปลอดภัยของผลไม้และผักมีความสำคัญมาก	182	45.50	207	51.75	10	2.50	1	0.25	0	0.00	มากที่สุด(4.43)

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อสินค้าอินทรีย์ของผู้บริโภคตัวอย่าง

ประเด็น	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		แปลผล (ค่าเฉลี่ย)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1.ซูเปอร์มาร์เก็ตควรจะให้ความสำคัญกับสินค้าอินทรีย์มากขึ้น	106	26.50	218	54.50	67	16.75	9	2.25	0	0.00	มาก(4.05)
2.อาหารอินทรีย์ไม่ได้เป็นสินค้าแฟชั่น	77	19.25	225	56.25	70	17.50	24	6.00	4	1.00	มาก (3.87)
3.สินค้าอินทรีย์เป็นที่ต้องการของตลาด	101	25.25	229	57.25	61	15.25	9	2.25	0	0.00	มาก (4.06)
4.การผลิตอาหารอินทรีย์มีประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าการผลิตอาหารในเชิงพาณิชย์ทั่วไป	85	21.25	231	57.75	72	18.00	11	2.75	1	0.25	มาก (3.97)
5.ท่านจะให้ความสำคัญกับสินค้าที่คำนึงถึงความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ไม่มีการใช้สารเคมีทุกชนิด)	136	34.00	205	51.25	50	12.50	6	1.50	3	0.75	มาก (4.16)
6.ท่านมีความมั่นใจหรือเชื่อมั่นในอาหารที่ผลิตจากระบบอินทรีย์	95	23.75	224	56.00	64	16.00	14	3.50	3	0.75	มาก (3.99)
7.ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตด้วยระบบอินทรีย์ไม่ได้ดีไปกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้โดยทั่วไป	22	5.50	86	21.50	71	17.75	181	45.25	40	10.00	ปานกลาง (2.67)

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อการค้าที่เป็นธรรมของผู้บริโภคตัวอย่าง

ประเด็น	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		แปลผล (ค่าเฉลี่ย)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1.ท่านจะไม่ซื้อผักและผลไม้ ในกรณีที่ท่านไม่แน่ใจว่าเกษตรกรไม่ได้รับรายได้ว่าเป็นธรรม	46	11.50	184	46.00	139	34.75	25	6.25	6	1.50	มาก (3.60)
2.ท่านยินดีที่จะจ่ายซื้อสินค้าเกษตรในราคาที่สูงขึ้นเพื่อสนับสนุนเกษตรกรรายย่อย	70	17.50	226	56.50	50	12.50	40	10.00	14	3.50	มาก (3.75)
3.ผู้บริโภคควรเลือกซื้อสินค้าจากองค์กรที่มีส่วนช่วยเหลือสังคม	76	19.00	248	62.00	69	17.25	7	1.75	0	0.00	มาก (3.98)
4.เป้าหมายของการค้าที่เป็นธรรมนั้น เกิดขึ้นเพื่อสร้างเงื่อนไขทางการค้าที่ดีสำหรับเกษตรกรและแรงงานในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	64	16.00	279	69.75	54	13.50	3	0.75	0	0.00	มาก (4.01)
5.การค้าที่เป็นธรรมมีความมุ่งมั่นให้เกษตรกรและผู้ผลิตในประเทศกำลังพัฒนาได้รับราคาที่เป็นธรรม	80	20.00	285	71.25	32	8.00	3	0.75	0	0.00	มาก (4.11)
6.การค้าที่เป็นธรรมมุ่งให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยที่ด้อยโอกาสและผู้ผลิตในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	90	22.50	271	67.75	33	8.25	6	1.50	0	0.00	มาก (4.11)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อการเกษตรเชิงพหุภารกิจของผู้บริโภคตัวอย่าง

ประเด็น	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		แปลผล (ค่าเฉลี่ย)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1.การเกษตรให้ผลประโยชน์ที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้	79	19.75	186	46.50	91	22.75	41	10.25	3	0.75	มาก (3.74)
2.รัฐบาลควรจะให้การชดเชยแก่เกษตรกรในเรื่องผลประโยชน์ที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้	114	28.50	232	58.00	47	11.75	7	1.75	0	0.00	มาก (4.13)
3.ท่านคิดว่าควรมีการสนับสนุนเพื่อส่งเสริมในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายของพันธุ์พืชและสัตว์	139	34.75	234	58.50	27	6.75	0	0.00	0	0.00	มากที่สุด(4.28)

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคตัวอย่าง

ประเด็น	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		แปลผล (ค่าเฉลี่ย)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. มลพิษทุกชนิดที่เกิดขึ้นล้วนเป็นอันตรายต่อผู้คนในโลก	214	53.50	169	42.25	15	3.75	2	0.50	0	0.00	มากที่สุด(4.49)
2.เราไม่ต้องกังวลกับปัญหาของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นเนื่องจากคนรุ่นใหม่สามารถจัดการกับปัญหาได้ดีกว่า	55	13.75	146	36.50	36	9.00	131	32.75	32	8.00	ปานกลาง(3.15)
3.ผลกระทบจากมลพิษที่เกิดขึ้นอาจมีผลต่อสุขภาพของท่าน	141	35.25	245	61.25	11	2.75	3	0.75	0	0.00	มากที่สุด (4.31)
4.การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมช่วยให้ผู้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	147	36.75	242	60.50	10	2.50	1	0.25	0	0.00	มากที่สุด (4.34)
5.การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นประโยชน์ต่อทุกคน	176	44.00	217	54.25	7	1.75	0	0.00	0	0.00	มากที่สุด (4.42)

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ประเด็น	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		แปลผล (ค่าเฉลี่ย)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
6.เราต้องช่วยกันอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ทุกชนิดไม่ให้สูญพันธุ์	173	43.25	211	52.75	14	3.50	2	0.50	0	0.00	มากที่สุด (4.39)
7.ท่านยอมที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อลดปัญหามลพิษ	151	37.75	229	57.25	20	5.00	0	0.00	0	0.00	มากที่สุด (4.33)
8. ท่านรู้สึกเสียใจเมื่อเห็นสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย	132	33.00	242	60.50	19	4.75	3	0.75	4	1.00	มากที่สุด (4.24)
9. สิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถทดแทนได้ ควรได้รับการปกป้อง	176	44.00	212	53.00	10	2.50	1	0.25	1	0.25	มากที่สุด (4.40)
10.เหตุผลที่สำคัญอย่างหนึ่งในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคือ การปกป้องพื้นที่ป่า	176	44.00	214	53.50	10	2.50	0	0.00	0	0.00	มากที่สุด (4.42)
11.พืชและสัตว์มีสิทธิที่ดำรงอยู่ได้เช่นเดียวกับมนุษย์	195	48.75	200	50.00	4	1.00	1	0.25	0	0.00	มากที่สุด (4.47)
12. ระบบนิเวศน์ควรได้รับสิทธิในการคุ้มครอง	165	41.25	220	55.00	14	3.50	1	0.25	0	0.00	มากที่สุด (4.37)
13.ท่านคิดว่าการพัฒนาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นการทำลายพื้นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า	166	41.50	212	53.00	11	2.75	10	2.50	1	0.25	มากที่สุด (4.33)
14.ในอนาคตอันใกล้นี้ ชนิดของพืชและสัตว์อาจสูญพันธุ์ลง	174	43.50	207	51.75	9	2.25	9	2.25	1	0.25	มากที่สุด (4.36)
15.จากข้ออ้างที่ว่า มนุษย์เป็นผู้ทำให้สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงไปนั้น เป็นคำกล่าวที่เกินจริง	65	16.25	96	24.00	23	5.75	171	42.75	45	11.25	ปานกลาง(2.91)
16. พืชและสัตว์ในท้องถิ่นอาจถูกคุกคามจากการเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนไป	116	29.00	266	66.50	8	2.00	10	2.50	0	0.00	มากที่สุด (4.22)